

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 17. januarja 2019 - Leto XXIX, št. 3

stran 2

POHOD TREJ KRALOV NA POUTI PO DOLAJ PA BREGAJ

IGRATI PA SPEJVATI V DIKO BOGÁ
stran 3

PREKMURSKI GEZIK SE MLAJŠI VČIJO TUDI V ŠAULI
stran 4

ČEBELE V SLOVENSKI KULTURI...
stran 10

Büdinci-Andovci

POHOD TREJ KRALOV NA POUTI PO DOLAJ PA BREGAJ

Gda sem se letos na trejkralovo nedelo kauli 6. vöre zazranka zbidila pa sem čula, ka

doma je fejš živo bilau, pohodniki so se sipavali iz vsej strani, gda smo opravili admi-

organizirano so prišli Štajerci (iz Majšperka), med pohodniki smo pa vidli ljubljanske obraze tō.

Do pau 11. vöre se nas je zbralo kauli tristo lidi, stero je pozdravo v imeni glavnoga organizatora KUD Budinci Vendel Žido, ml. Zaželo je vsejm srečno nauvo leto pa proso, naj pohodniki skrb majo eden na drugoga, da bi se vsi srečno in zdravo vrnili do būdinskoga vaškoga doma.

Ešče skupinska fotografija, na steroj smo vejndrik vsi ranč nej meli mesta pa smo se napautili na več kak 12 km dugo paut po dolaj pa bregaj. Dapa najprvin smo prišli gor na brejg na domom, gde je redno brijo mrzeu veter, steroga smo se rejšili, gda smo prišli v gauško. Duga kača pohodnikov se je malo raztrgala, vej pa tisti redni pohodniki, steri ojdijo na vse pohode, so najnaprej malo potegnili, mi, bole »manjaki« smo malo dojaostali. Dapa tau nej baja bila, od vsepovsedik se je čulo veselo ali bole resno pogučavanje, pa če je človek poslušō, je čūjo knjižno slovensko rejč, v drugi skupini goričko rejč, tū pa tam, kakšno vogrsko. Pri najbolje sōvernoj točki Slovenije so se ništrni, steri so prvič bili na pohodi, pokejpali. Stavili smo se na būdinskoj karavli (laktanya), se pa vsi vkūp dobili, po kakšoj kupici vina ali čaja smo tak včasini bili v andovski gauški. Té tau sem preodila z enimi Vaugri iz Őriszentpétra, steri so trno valili organizacijo pa fejš se njim je vidla pokrajina tō. Dobro je bilau čūti od nji, ka so bili že na naučnom andovskom pohodi tō, etak smo vkūper iskali tista mesta, gde so na tistom pohodi bile skušnjave ali pripravili graubišče. Pri andovski domačiji je nas v velki piskraj čakala prikuha iz leče pa hrenovke, vōra je že takša bila, ka smo redno lačni bili pa nam je topel obrok dobro spadno. Pohodnike sta

pozdravila Karči Holec, predsednik Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Andovci, pa generalni konzul Boris Jesih, steri je spaumno

Pri būdinskom vaškom daumi je že dišalo po bogračih, gda smo prišli nazaj, dapa organizatorge so se nej spozabili vegetarijancov tō nej. Etak

Na gasilskom kejpji so vsi pohodniki ranč nej mesta meli

dež dé, sem trno žalostna gratala. Malo sem se ešče nazaj v postelo potegnila pa po istini razmišlala o tom, ka nemo stanila pa nemo šla na pohod (gyalogtúra) med Būdinci pa Andovci. Dapa kak je vse bole sveklau gratūvalo, so se dežne kaplice tō bole rejdko čūle, za-

nistracijo, smo se pozdravili s starimi znanci pa si želejli srečo pa zdravdije v nauvom leti, kak je tau navada na tom pohodi. Kak smo že včeni, domanji lidgé so nas ponidili s sladkimi pa slanimi dob- rautami pa s pijačo, čajom, kūjanim vinom, dapa če je

Prihod v Andovce

tok sem premagala ftrglivost pa sem se kauli 9. vöre odpravila prauti Būdincom. Te se je že kazalo, ka de se razčistilo, dapa zatok sem drženco ličila v avto, nigdar se ne vej.

Gda sem se pripelala do Andovec, sem mislila, ka sem prišla v drugi svejt, vejpa po pauti je ešče vse bejlo bilau, nauvi asfalt prejk vesi je tenki snejg pokrivo. Prejk v Būdincaj se je že sunce kazalo, kak če bi vrejmen tō vedlo, ka se pripravljajo na trejkralovski pohod. Kauli būdinskoga vaškoga

sto nekaj guntniti kaj malo bole krepkoga, je palinka tō nej sfalila. V kauti pokrite terase je bila pripravljena betlehemska štalica, v njej Marija sv. Jožef, dejtece, pastirge pa seveda trej krali kak simbol toga pohoda.

Trno sem vesela bila, da sem med pohodniki srečala ništrne lidi iz Monoštra pa Őriszentpétra, ka v prejšnji lejtaj nej bilau trno vogrski pohodnikov. Zda so tō prišli pohodniki iz širše okolice, dosta nji je prišlo iz Prekmurja, dapa

Živi betlehem s trejmi krali

na tau, ka tam, gde se zdaj pohodniki španceramo, je pred trestimi lejtji eške stroga meja bila, stero so hvala baugi podrli. Gnešnji časi so pá takšni, ka se tū pa tam nauve ograje postavljajo, stero si mi nikak ne želejmo nazaj.

sem se odlaučila za gausto zelenjavno župo, nej zatok, ka sem vegetarijanka, liki zatok, ka sem se med vsejmi svetki že preveč nagejla mesa.

Ešče par lejpi rejči s prijaznimi domanjimi pa sem se pelala že prauto Andovcam, domau

Andovsko društvo je pripravilo prikuho iz leče, ka je navada na den nauvoga leta, ka naj prej telko penez mamo, kak je leče v talejri

Škoda, ka se pohodniki v Andovcaj ne počakajo vkūp, tisti, steri že poznajo traso, odidejo naprej. Etak sem z Andovec pa vse do būdinske kapejle sama šla, moram povedati, ka mi je dobro spadnilo, ka sem leko šla v svojem temponi (nej preveč brž) pa sem med tejm si leko malo red napravila v glavej. Dapa po istini, mi je lepše, da odimo vkūper, vej pa pohodi (bar za mene) so zatok tō, ka se družimo pa pripovejdamo.

v Porabje, stero se je kaupalo v sonci. Če bi si zazranka najraj potegnila blazino prejk glavé pa nikan nej šla, mi je te, gda sem se pelala domau, nej žau bilau, ka sem pá preodila pout po dolaj pa bregaj.

(Kejp na prvoj strani: Kaoli 300 pohodnikov se je napautilo od būdinskoga vaškoga dauma na prekmejni pohod.)

Marijana Sukič

Foto: D. Nemeš, S. Dešnik, K. Holec

Igrati pa spejvati v diko Bogá

Pevski zbor »Maranata« z goričke vesnice Nuskova smo leko na vüzemske svetke že večkrat čuli spejvati - na Gorenjom Seniki, v Sakalauvci ali Števanovci. V tajoj slejdnjoj vesi je letos 5. januara gorstaupila tamburaška skupina s tiste vesnice, zatok je je domanja organizatorka, predsednica Slovenske narodnostne samouprave Števanovci, *Agica Holec* pozdravila kak stare padaše. Če rejsan so koncert originalno planerali za srejdodecembra, pa bi mogo biti božični, se je kulturni dom en den pred trejkralovim ranč tak napuno z najgir lidami.

Koncert se je začno z lejpim žoltarom, šteroga so zaspevale tri dekle s sprevaianjom gitare. Navzauče so pozdravili pastor binkošne (risalske) protestantske cerkve z Nuskovve *Franc Vouri*, pa prešteli 92. žoltar z edne stare Biblije, štero so leta 1928 v staroj prekmurskoj rejči vödali v Belgradi. Kak so tapravli, je njina skupina prišla v Porabje, ka aj bi igrala pa spejvala o Gospaudi. »Gnes je na odri nej skupina Maranata, liki eden mladi tamburaški zbor. Stare pesmi pa stare inštrumente smo vküperpaubrali pa začnili včiti tau malo deco. Več kak edno leto smo že vküper in je včimo, kak smo se mi včili prlé,« so nam pripovedjali gospaud pastor, šteri v skupini že 45 lejt na tamburico igrajo. Mentorica pa prejdnja orkestra (pa zbora Maranata tö) je žena farara *Nada Kisilak-Vouri*, na gitaro pa igra njija sin *Gregor Vouri*. Z muzikov Bogá dičiti pa so nej manjasti starejši goslarge tö nej, so povödali *Franc Vouri*.

»Mi vsikdar tak škémo, ka bi vse generacije vküper delale. Ka bi nej edni bili edno, drügi pa drügo, ka bi nej bili edni več vrejdniki kak drügi. Trüdimo se, ka bi vsi od najmlajši pa do najstarejši vküper Baugi slavo

davali.«

Na odri je vküper igralo 14 goslarov, vidli smo gitaro, gos-

matski privlačí, s tem smo je najbolje cuj pridaubili,« je dale gučo gitarist *Gregor, šte-*

zdaj pa so se cujvzeli pa igrajo na té škéri, s tem, ka Boga čestijo, njemi valo davajo, njega dičijo.«

Med igranjom gorički goslarov smo vidli, ka - če rejsan so nej spejvali - so jim lampe nej počivale, vej so pa te naute dobro poznali s cerkve. Začetki tamburaškoga zbora segnejo daleč nazaj v leto 1952, gda so se mladi v cerkvi vküpzguchali, ka do

igrali pri bogoslüzjaj. Tak je šest lejt bilau, te pa je prišla edna šestlejtina pavza, vej so pa goslarge starejši gratali pa odišli po svejti s trbüjom za krüjom. Leta 1964 so orkester prejkvzeli *Viktor Benko*, šteri eške gnes, pri svoji 80. lejtaj, igrajo v skupini.

»Začno sem mladi, gda sem eške v šaulo odo, te smo tö meli nikši tamburaški zbor. Sami smo se včili, bili so edni drügi mladi bratovge, šteri so se za tau vzeli. Moj glaven interes pa je biu tau, aj mladi najdejo mesto v cerkvi, ka nedo iskali veselidja v vsej pokvarlivi stvaraj,« so se spominali gospaud *Benko* pa dale gučali: »Mi smo tö večglasno meli, že pri starom orkestri pa je dosta zaslug mejla *Nada*. Una je vse v glasbeno šaulo pošilala, ka so se malo vöšaulali. Bole so v nautlinaj doma kak ge. Že tak dugo igram, liki ge igram s posluha, pa ka sem se na pamet navčo. Uni pa ka vzemejo v rauke, znajo zaigrati.« Med koncertom so gospaud *Benko* gnauk gorstanili pa sploy lepau gučali o svojoj lübezni do Boga pa Jezosa Kristosa, šteri je staupo v njini žitek. Gor so prešteli eden žoltar v prekmurskoj

rejči pa cejli čas po domanje gučali - lüstvo v Števanovci je leko vse fajn razmejlo.

Med najmlajšim pa najstarejšim goslarom na koncerti je bilau 70 lejt razložka. Eške posaba lejpí momenti zadvečerka so bili, gda so trgéštirge mladi vküper večglasno spejvali svete pesmi s sprevaianjom gitare. Od nji smo ranč tak čuli naute s té pa z ov kraj Müre.

Koncert so držali en den pred trejkralovim, zatok so pastor *Franc Vouri* malo pripovedjali od svetka, na šterom svetimo, ka so trgé »krali« ali »maudri« gorpoiskali narodjenoga Jezosa. »Vsakši mauder človek iške Odrešenika,« so gučali, pa raztomačili, ka se je Jezoš naraudo v maloj štali v Betlehemu, gde je zavolé kmično bilau, ka je tá leko prišla Boža svejklost. »Vsakšoma, ki šké, se dá Jezoš najti,« so svoj blagoslov na nauvo leto vsikšoma dali pastor, šteri so gvüšni, ka za Boga nega nikše grajnec.

»Zakoj radi odimo sé? Tü je naš narod, tü je naše lüstvo pa ž njimi se razmimo. Zakoj bi njim nej prinesli tau, ka smo mi doživili z našim Baugom, z našim Jezošom? Ka bi uni tö vidli, kak se spleča pa kak se leko Baugi valo dava ...« so eške povödali düšni paster *Franc Vouri*.

Eden najlepši momentov koncerta je gvüšno biu, gda je edna mlada dekličina zaspejvala božično pesem »Sveta nauč« oprvin v vogrskom, te pa eške v slovenskom geziki. Ozajek so na tüoma igrali tamburaši, porabsko lüstvo je cujspejvalo. Goslarge so v Števanovce nazaj pricumprali čütenje božični svetkov, vejpa do svetka Trej kralov eške krispange tö leko stogijo.

Kejp na prvi strani: *Gostje so spejvali tö: mentorica Nada Kisilak-Vouri (prva z lejve) ino Gregor Vouri (tretji z lejve)*

-dm-

Pastor binkošne cerkve *Franc Vouri* štejo s prekmurskoga Svetoga pisma

li, bajs, depa mandolino tö. Zmejs smo na platni šteli reči tiste pesmi, štero je orkester ranč igro, dostakrat v doma-

ri je že od najmlajši lejt član tamburašov pa pevsokoga zbora. »Gda mamo nastope ali koncerte, se dobimo gnauk

Dosta domanjoga lüstva je prišlo na trejkralovski koncert

njoj prekmurskoj rejči.

»Mamo prekmursko cerkveno pesmarico, štera je zdaj v obnavljanji,« nam je raztomačo *Gregor Vouri*. »Moja mati *Nada* se je cujvzela, ka tisti stari 250 pesmi v red vzeme pa je najšla eške kau-li stau nauvi pesmi cuj. Vse so v prekmurskoj rejči, mi največ po domanje spejvamo v cerkvi.«

Mladi goslarge so na koncerti igrali kak pravi majstri svoji škéri. »Za nji je bilau že zanimivo videti te 'male gitare', na štere tak brž trbej igrali. Ta igrauta je auto-

ali dvakrat na keden. Vaje so precí živahne, vej smo mladi pa stari vküper. Zmejs je malo bole glasno, depa vse dé gladko. Vse zवादimo, ka trbej, vsakši povej, če kaj neakoma néde.«

»Mladim lidam trbej dati priliko, ka leko nika ustvarjajo, ka leko delajo v cerkvi,« so cujdjali pastor *Vouri*, *Gregora* oča. »Ništerni odi-jo v glasbene šaule, tam se včijo drüge inštrumente. Te smo pa mislili, nemrejo vsi na klavir igrati pa smo je s tamburicami vösprokali najprlé. Bili so fejst veseli,

PREKMURJE

Lendava

Pisali smo že o tom, ka so s penezi vogrskoga rosaga v Lendavi začnili na noge postavlati fotbalsko akademijo. Zdaj pa tak vōvidi, ka do vogrskoga lastnika dobile tūdi Terme Lendava, stera se s turizmon spravljajo. Lendavsko zdravilišče je duga leta spadalo pod firmo Terme 3000, stera je mela sedež v Moravski Toplicaj. Pred leti je tau velko firmo, pod stero so bila vsa zdravilišča v severovzhodnom tali Slovenije, kúpila firma Sava Turizem. V zadnji lejtaj ta velka firma probleme ma, zatau so se v preminaučom leti odlaučili, ka do Terme Lendava pa gratale svoja firma, zatau ka do jih te leko ležej odali. Na nauvo firmo so konec preminaučoga leta prenesli zidine in opremo, pauleg toga pa ške 74 delavcov. Za devet milijonov evrov naj bi lendavske terme kūpo sklad Comitatus, steri je v 100-procentni lasti vogrskoga rosaga.

Tau pa je nej edina novica, stera je v zadnjom cajti prišla iz toga obmejnoga varaša. Na volilnom dji-leši je 21 članov Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti tretjo paut po redi za predsednika té krovne organizacije pripadnikov madžarske narodnosti v Sloveniji izvolilo Ferenca Horvátha, steri je od lani tūdi poslanec madžarske narodnosti v slovenskom parlamenti. »Potrebno je ohraniti bilateralno sodelovanje, tak s Porabskimi Slovenci kak tūdi z drugimi manjšinami v Karpatskom bazeni. Pauleg toga moremo dati mladim več prilik za tau ka do bole sodelovali v naši skupnosti,« je ške pred izvolitvijo povedo Horváth, steri je vkūper s sodelavci predstavo ške štiriletni program (za tau de Slovenija vsevkūper dala 2,1 milijona evrov) za spodbujanje gospodarskoga razvoja madžarske narodne skupnosti v lejtaj od 2017 do 2020.

Silva Eöry

Suzana Panker – leranca, stera flajсно dela tūdi doma na grūnti

Prekmurski gezik se mlajši včijo tūdi v šauli

Suzana Panker je leranca slovenskoga gezika na fokovski osnovni šauli, na stero je (tak kak avtorca toga pisanja) tūdi sama odila kak dete. Prva sva se tau spominali, kak je v najnom cajti, 40 let nazaj, gda je zidina že okauli stau let stara bila, šaula lagvo vōvidla. Po tistom, ka so jo 1991. leta začnili prenavlati, pauleg toga pa so en tau ške cuj zazidali, je dosta baukše: »Spaumnim se, ka smo meli telovadbo (testnevelés) v eni učilnici, tak ka si sploy nej mogo bežati, zdaj pa majo šaularge telovadnico, v steroj leko normalno telovadijo. Učilnice (tanterem) so tūdi lepe in zadosta velke. Mamo 78 šaularov in zatau, ka so razredi nej zadosta velki, mamo tūdi kombinirani pouk. Ge sam prvo na šauli včila ške nenški gezik, zdaj pa samo slovenskoga. Učenci dejo vsakšo vōro k drugomi škoniki, tak ka ges furt v isti učilnici včim.«

Suzana Panker ne vči samo slovenski knjižni gezik, liki tūdi prekmurski gezik. Na pobudo Prekmurskega društva General Maister Murska Sobota, steroga članica je že tri leta tūdi sama, je pod njenim vodstvom začnili delati raziskovalna in strokovna skupina za projekt »Prekmurski jeziki in kultura«, v okviru steroga so izdelali program interesne dejavnosti Prekmurski gezik in kultura za osnovne šaule. »Znamo, ka se tūdi v Prekmurji ne guči več tak po domanje, kak se je inda sveta gučalo. Rejči se med mlajšimi, pri sterih je zavolo interneta furt bole fontoška angleščina, pomalek gibijo. Pri vōraj slovenskoga gezika ščem, ka mlajši gučijo knjižno, zatau ka morejo tūdi tau znati, tūdi zavolo toga, ka

do tau nūcali naprej, gda do se šaulivali na višiši šaulaj v Ljubljani ali gerindri. Ka se tiče včinja prekmurščine, pa je do toga tak prišlo, ka je gnauk eden učenec predlago, ka bi se včili tūdi prekmurske rejči.

Na Murskon vali honorarno dela že 21 let

Ges san jim namreč včasi pri slovenskom geziki kaj po prekmursko preštela in san jih te pitala, ka tau pomeni, in če ne vejo, naj

Suzana Panker zna delati tūdi paversko delo

doma pitajo. In tak smo pred leti že meli eno leto 15 vōr prekmurščine. Mlajši so zapišavali stare narečne rejči, napravili smo tūdi dve raziskovalni nalogi, sterivi smo predstavili v Murski Soboti na srečanju mladih raziskovalcov,« je raztolmačila Suzana Panker,

steri je lani pred začetkom nauvoga šolskoga leta na pobudo društva General Maister pripravila informacijo o interesni dejavnosti in letno pripravo, stero so te poslali vsem prekmurskim šaulam. Pauleg toga, ka se včijo prekmurske rejči, šaularge spoznavajo tūdi najbolje fontoške prekmurske pisce in njihova dela, »zberamo rejči za škeri, pa tūdi kakšna imena so inda sveta davali mari in podobno. V Prekmurji mamo tūdi enoga repera, Dobson se zove, steri piše muziko v prekmurskom geziki in njega šaularge trno radi poslušajo. In tak

zdaj tūdi mi pišemo reperske pesmice in jih probamo popejvati. Tau interesno dejavnost mamo gnauk na keden, sodelūvlejo pa učen-

ci od 5. do 9. razreda, tisti, steri škejo.« Pauleg fokovske šaule se mlajši prekmursko včijo ške na šaulaj v Kobilji, v Bōltincaj, na Tišini, pri Gradi, zanimvo pa ka tūdi na drugi strani Mūre, na Kapeli. Učenci s tej šaul so se konec preminaučoga leta notpokazali na domoznanskon večeri v

soboški knjižnici, steroga je pripravilo Prekmursko društvo General Maister Murska Sobota.

Pauleg toga ka naša sogo-vornica vči maljšje, se tūdi sama ške šauliva, vej pa ške biti doktorca znanosti: »Prvo sam študerala slovenščino in nemščino. Po diplomam sam naprej študerala pedagogiko. Mene najbolj zani-ma didaktika, tau je znanost, stera se spravlja s tem, kak trbej deco včiti. Fali mi samo ške doktorska naloga, stera de na temo kombine-ranoga pouka, steroga na našoj šauli tūdi dosta nūcamo. « Pauleg toga že duga leta kak honorarna sodelavka dela kak voditeljica na radio-ni Murski val. »Bila je avdicija, na stero nas je prišlo okauli tresti. Pet so nas te vōodabrali, ka smo se včili, kak trbej pred mikrofonom gučati. Tau sprtoletje de minilo že 21 let, ka odim na radio. Prvo sam ob nede-laj čestitke štela, te sam ob torkaj in ob sobotaj delala, zdaj pa samo ške gnauk na mejsec, v soboto zran-koma, vej pa nemam več cajta,« je ške pravla Suzana Panker in cujdala, ka »tūdi doma v Kančevcaj morem na grūnti pomagati. Delam na gračenki, v gorica pa v sadovnjaki. Nej mi je problem tūdi na traktor sestiti in kaj napraviti. San tūdi fčel-larka, z bratom na skrbi mava šest držin. Pri našom rami mamo fčele že več kak 70 let. Oča se je začno z nji-mi spravlati, zdaj pa več ne lada vsega delati, zatau sam šla na tečaj in sam se navčila s fčelami delati. V glavnom, meni je nikdar nej dugi cajt.«

Silva Eöry

Kejpi: Silva Eöry in osebni arhiv Suzane Panker

Murska Sobota: Razstava del Slikarske kolonije Primož Trubar 2018

PANONSKA POKRAJINA, KAKO JO DOJEMAJO LIKOVNI UMETNIKI

Prepoznaven del likovnega dogajanja v Prekmurju je tudi Slikarska kolonija Primož Trubar, ki jo v Moravskih Toplicah že tretje desetletje organizirajo tamkajšnja evangeličanska cerkvena občina, občina Moravske Toplice in Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, podružnica Murska Sobota. Dela 24. slikarske kolonije Primož Trubar so razstavljena v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti.

Po pozdravnem nagovoru predstavnika knjižnice Janeza Horvata je kolonije Primoža Trubarja in še posebej lansko predstavil častni škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji Geza Erniša, ki po smrti prvega predsednika Geze Farkaša vodi tudi podružnico Slovenskega protestantskega društva v Murski Soboti.

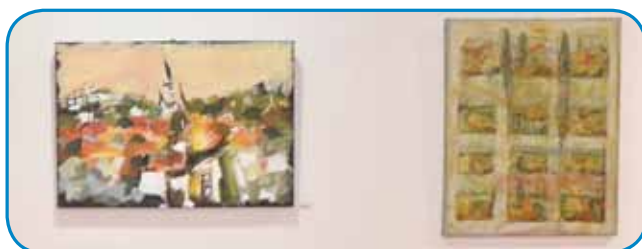
Erniša je izpostavil pomen slikarskih kolonij, ki leto za letom, tudi po zaslugi strokovnega vodje, akademskega slikarja Nikolaja Beera, rojenega v goriških Križevcih, živi pa v Izlakah, pritegnejo številne ugledne slikarke in slikarje v Moravske Toplice in okolico, kjer iščejo in najdejo motive za umetniško ustvarjanje. Tako je v koloniji doslej slikalo blizu 90 umetnikov, ki so ustvarili čez 240 umetniških del (do 20. jubilejne kolonije leta 2015 je prišlo v Moravske Toplice 82 slikarjev, ki so narisali 200 umetniških del, od tega jih je polovica ostala in so na ogled v Prekmurju). Velika pregledna razstava ob 20-letnici je bila v murskosoboški Galeriji, ko je izšel obsežen katalog s predstavljenimi umetniki in njihovimi deli, ob vsakoletni razstavi pa izide barvna zloženska predstavitev nastalih del in po eno barvno reprodukcijo dela posameznega umetnika. Slikarska kolonija je bila prvič leta 1995 na pobudo prvega predsednika Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, Ota Norčiča, njen

strokovni vodja je vseskozi Nikolaj Beer, slikarje in njihova dela predstavlja v vsakokratni zloženci Franc Obal. Z delom kolonije je vseskozi tesno povezan prej škof, zdaj častni škof Geza Erniša. Kolonijo in umetnike je lepo sprejela tudi občina Moravske Toplice.

Častni škof Geza Erniša o uveljavitvi in pomenu slikarske kolonije Primož Trubar Moravske Toplice. Posebej je izpostavil vlogo strokovnega vodje, akademskega slikarja Nikolaja Beera, tudi zato, ker mu uspeva povabiti v kolonijo priznane slikarke in slikarje iz Slovenije in tujine, zlasti iz zamejskega prostora Avstrije in Italije.

Preden je predstavil umetnike in njihova dela, je Franc Obal dejal, da slikarska kolonija Primož Trubar ob velikem številu starejših (mimogrede, najstarejša je izlaška, kjer jo vodi Nikolaj Beer, druga po letih pa lendavska pod vodstvom Franca Geriča in Dubravka Baumgartnerja, obe sta že pre-

Dela Rada Jeriča in Igorja Banfija

stopili pol stoletja delovanja) in večjem številu udeležencev, spada med manjše, prijetno pa preseneča z umetniško ustvarjalnostjo in kakovostnimi deli. Kar v bistvu ni presenečenje, saj v Moravske Toplice prihajajo vrhunski domači in tuji umetniki, pogosto zlasti iz sosednjih držav.

Igor Banfi je naslikal »zrcalno podobo krajine ob vodi, nad

katero „lebdí“ prispodoba božjega duha, o čemer govori tudi eden izmed biblijskih motivov Kristusovih čudežev ... Stičišče črno sivega kopnega obrežja in senc na vodi predstavlja bel, svetel svetlobni pas, ki povezuje a hkrati deli dve duhovni sfe-

ri: nebesno in zemeljsko.« Beg je naslov dela Nikolaja Beera (tudi avtor naslovnice na vsakoletnem, tudi letošnjem Evangeličanskem koledarju), »ki odsliskava notranje pogojeno duševno stanje pobeglega, na stranpot podanega iskalca lastne identitete ... Predmetni svet je preobli-

kovan v barvna skladja, polna duhovno zanesenih, razpoloženjsko navdušujočih in čustveno razvnetih večpomenskih sporočilnostih.« Ana Cajnko je avtorica tihožitja s kruhom, vinom in bogračem, »ki ga prežema poduhovljena goreča atmosfera zahvalne pojedine«. Nočni intervju je naslov slike Mateja Čepina, »ki predsta-

vlja absurdnost zgodovinske drame „padlega človeka ...“ Nemočnost izbranih žrtev, ubitih v imenu nekoga drugega na podlagi tihega dogovora njihovih rabljev na licu mesta v črnem gozdu v skritih kotičkih, poraja v nas občutke tesnobe, številnih osebnih traum in strahov«. Delo Hermana Gvardjančiča, ogled na platnu, »Kaže linearno izraženo krajino v horizontali in verikali... Tematika ni klasična krajina ampak je leta globoko vraščen v risano večplastno podobo, navdihneno z horizontalnostjo panonske krajine in vertikalnostjo dreves, ljudi, kopic sena, koruznih snopov...« Rado Jerič je v sliko zajel »panoramski pogled na zvonik in stolpiča evangeličanske cerkve v Moravskih Toplicah v sredini, na levi strani pa je viden arhitekturni kompleks hotelov, poslovnih zgradb in zasebnih hiš.« Japonska slikarka Keiko Miyazaki je slike posvetila ženski. »Abstrahirano žensko telo je naslikano v trenutku transa naelektrenega poželenja, izraženega v dinamičnih, mehko oblikovanih, intuitivno izvedenih likovnih formah.« Toni Seifert, odličen kolorist, »je tokrat vizualiziral koncept ideje, kako si zamišljajo, ali kaj bi si izbrali letošnji udeleženci kolonije za svoj drugi poklic, če ne bi bili slikarji... Naslikane so podobe neuresničenih želja slikarjev, ki so si izbrali med drugimi poklic zdravnika, medicinske sestre, avtomehanika, pilota, slikarja ... s pridanimi posameznimi atributi. Morda pa je v sliki izražena avtorjeva misel, da je namreč poklic slikarja nekaj tvegane...« Kar je zagotovo res, a zlasti v sodobnem, globaliziranim svetu velja za vse poklice na vseh celinah.

Tekst in foto:
Ernest Ružič

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Kvar, ka ga napravi divjačina, aj se objektivno vöplača

V Sárváru je mejla Nacionalna kmetijska zbornica prvo prireditel pa raziskavo, gde so nupokazali, kak do od leta 2019 kvar, ka ga divjačina napravi pavrom, gormerili pa vöplačüvali. Taši enotni sistem probajo vküppostaviti, steroga do po cejlom rosagi leko nücali od Železne županije do županije Szabolcs-Szatmár-Bereg. Cilj je, aj se kvar točno, korektno pa brž vöplača, gde kak lastnik tak lovška družina zadovolna baudeta.

Na konferenco je več kak stau strokovnjakov prišlo, steri so se strinjali, ka se spravlati trbej s tau temov, zato ka od leta do leta je več kvara, ka ga divjačina pavrom napravi. Drugo je pa tau, ka do tejša mau, če je divjačina kvar naprajla, tau so nej mogli objektivno vöračunati pa vöplačati. Od leta 1994 je divjačinski kvar štirikrat vekši grato, tau je od 8 do 10 odstotkov proračuna lovski društev. Od leta 2019 se divjačinski kvar na drugi položaj zdigne, kak je tau do tejša mau biu. Zakon, steri se s tejm spravla, vöpovej, ka je divjad nacionalna vrejdnost in tau našoga naravnoga okolja, tak povedeno, je normalno, če se srečamo z njo v gozdnem gospodarstvu pa na kmetijaj. S tejm vred kvar, ka ga divjačina pavrom napravi, korektno trbej gorzmeriti pa vöplačati, pravi te nauvi zakon. Za tau baude eden državni sistem, steroga do po cejlom rosagi leko nücali. Taše konference, kak je pred kratkim bila v Sárváru, v več mejstaj baudejo v rosagi, na njij kak strokovnjaki tak pavri leko tapovejo, ka mislijo o tom.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Leto izzivov za Slovensko vojsko

Obrambni minister Karl Erjavec je na slovesnosti ob dnevu poveljstva sil Slovenske vojske poudaril, da je treba vojakom zagotoviti ustrezen materialni položaj in vojsko posodobiti. Leto 2019 bo za Slovensko vojsko po njegovih napovedih spet leto velikih izzivov. Poveljstvo sil med drugim pripravlja močno štabno vajo, na kateri bodo izurili tudi štabni del in poveljstvo. Poleti bo Slovenija gostila večje število mednarodnih vaj, konec leta pa bo velik del SV nudil podporo organizaciji srečanja vseh načelnikov generalštabov zaveznika Nato. V vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki, kjer je potekala slovesnost, je Karl Erjavec med drugim napovedal tudi povečanje sredstev v proračunu ministrstva za obrambo za 43 milijonov evrov v primerjavi z lani.

Iskanje novih delavcev

Na okrogli mizi, ki je potekala v organizaciji Inštituta za strateške rešitve, je gospodarski minister Zdravko Počivalšek poudaril, da Slovenija nima vpliva na aktualna geopolitična tveganja in ohlajanje gospodarstva v Nemčiji, lahko pa prispeva k rešitvi akutnega problema, ki že dlje časa pesti slovenska podjetja, saj ta ne najdejo primerne delovne sile. Nove delavce bi po Počivalškovem mnenju morali iskati med brezposelnimi, tujci in upokojenici, del rešitve pa vidi tudi v hitrejšem vstopu mladih na trg dela. Počivalšek po belgijskem vzoru zagovarja, da bi upokojenici ob polni pokojnini lahko opravljali delo na trgu, dobili zanj ustrezno plačilo in plačali davke kot vsi ostali. Počivalšek se zaveda, da kljub angažmaju vseh treh skupin brez uvoza oziroma zaposlovanja tujih delavcev ne bo šlo.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

NAJ LEPOTCI ZIME

Neizmerno srečo sem imela, da mi je bilo dano obiskati vsako leto v mesecu

veniji. Hostni teloh uspeva na Pohorju in v Beli krajini, temnoškrlatni pa je podob-

mnih korenin. Blagodišeči je veliko bolj prezrt, saj ga razen v krepkih šopih na traviščih zaradi jabolčno zelene barve težje opazimo.

sajenju v lonec ali cvetlično korito je pomembno, da dno napolnimo z drenažno plastjo (npr. pesek) in zelo odcednim substratom.

Črni teloh poznamo predvsem v snežno beli podobi. Najdemo ga na Pohorju in v Beli krajini.

Žlahtnitelji veliko pozornost namenijo vrtnim telohom s pikastimi in polnjenimi cvetovi

maju v času najlepšega cvetličnega razkošja telohov na Menini planini. Običajno je bil še sneg. Na nadmorski višini 1455 metrov so bila res to prava nebesa. Celotna površina je bila posuta s telohi (hunyor), vmes pa še modri podleski. Črni teloh poznamo predvsem v snežno beli podobi, a cvetovi so se s staranjem in dolгим cvetenjem obarvali pogosto rožnato. Na odprtih rastiščih so se našli tudi močno pordeli primerki. Priznam. Čeprav me je mikalo, da bi kateri teloh našel prostor v mojem vrtu, si ga nisem upala izkopati.

V naravi sicer telohe najdemo po gozdovih, gozdnatih obronkih, jasah, pašnikih ... torej na precej raznolikih rastiščih. Na vrtu pa bodo najbolj zadovoljni, če jim bomo namenili polsenčno mesto pod listavci v globoki in humozni zemlji, ki se nikoli popolnoma ne izsuši. Zelo pomembna je tudi odcednost, saj slabo prenašajo zastajanje vode. Zelenocvetni deljenolistni teloh najdemo v južni Slo-

no kot deljenolistni prav tako razširjen po južni polovici, manjka le v submediteranskem območju, njegovi cvetovi pa variirajo od zelene do temno škrlatne

Na odprtih rastiščih na višjih nadmorskih višinah najdemo tudi močno pordele primerke.

... Slovenija spada skupaj s Hrvaško, Bosno in še nekaj ožje okolice v svetovno središče raznovrstnih telohov. K nam hodijo strokovnjaki in ljubitelji z vsega sveta in iščejo ter občudujejo te lepote. Črni teloh je pri nas najpogostejši predstavnik. Navdušuje nas z velikimi belimi cvetovi, ki pozneje močno pordečijo ali pozelenijo. Črni se imenuje zaradi te-

Vrtni telohi so izredno preprosti za gojenje. Njihova velika okrasna vrednost so poleg cvetja tudi zimzeleno

listje, ki ga spretni floristi uporabijo ob novoletnih praznikih za bidermajer šopke. Poznamo tudi vrstnate in pikaste različice. Zanimivo je da se pogosto tudi sami zasejejo. Vznikli sejanci bodo sicer drugačni, saj se radi križajo. Telohi dobivajo veliko okrasno vrednost v cvetličnih koritih, posodah, ki so za lepoto v naših domovih, pa tudi v posodah za grobove. Pri

Cvetoče sadike, kupljene v vrtnih centrih, v zimskem času uporabimo za sezonske nasade, pozneje pa jih posadimo na vrt. Za večino velja, da ne potrebujejo dognojevanja z močnimi gnojili, ampak bo dovolj, če jim dodamo le malo komposta. Telohi niso občutljivi na bolezni. Nekaj težav lahko povzročijo polži in uši. V zadnjih letih so postali iskane, tudi modne cvetlice. Veliko jih uporabljamo pri cvetličnih dekoracijah.

NAMIG

Dragi ljubitelji cvetja, mesec januar je navadno mesec, ko si zadamo nove cilje, tudi za vrt. Naš vrt je potreben počitka, tako kot mi, zato si olepšajmo naš topel dom s kakšno novo lončnico, katero bomo lahko občudovali v njenih barvnih odtenkih. Ustvarimo si dom, ki nas bo umiril in dal navdih za prihodnjo pomlad in delo na vrtu.

*Besedilo: Olga Varga
Fotografije: svetovni splet*

OB PRAZNIKU SVETIH TREH KRALJEV

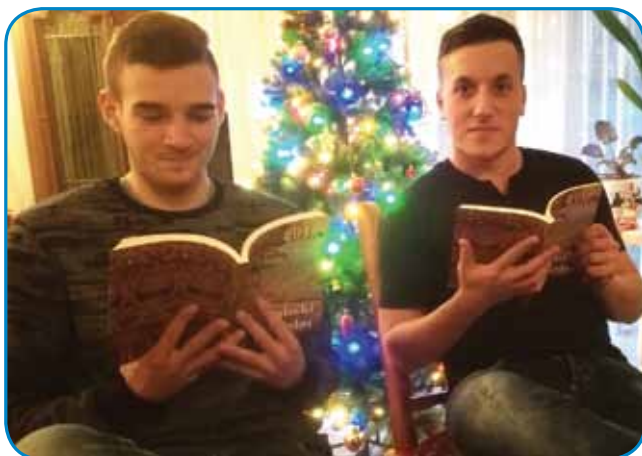

Marijana Pesztericz, Irena Dončec in Katalin Dániel so si »svečano vodau«
odnesle tudi domov

Na dan sv. Treh kraljev je v kapelici v Slovenski vasi blagoslovil vodo Štefan Šömenek, nadškofov svetovalec v pokoju. Obreda se je udeležilo kakih sto vernikov. Na dvojezični maši je v svoji pridigi omenil navade tega območja, govoril o hišnem blagoslovu in o koledovanju ob tem dnevu (odijo trej kralji).

L.R.H.

KOLEDAR JE POPULAREN TUDI MED MLADIMI

Porabski (slovenski) koledar, ki ga je izdala Zveza Slovencev na Madžarskem že 28-ič, je popularen tudi med mladimi. Martin Stajer in Valter Solymosi sta povedala, da ga z veseljem listata, s pomočjo večsto slik se spominjata dogodkov v letu 2018, Martin, ki je član sakalovske folklorne skupine, rad bere prispevke o kulturnih skupinah.

L.R.H.

Zabadanjska kapüsta pa kusti krü

Po dnevi Andraša so gnauksvejta skurok pri vsakšoj kuči postavili šragle, dozaprani sto pa nalekli kopanjo, pripravljali so se na zabadanje ali koline, stere so bile velki svetek. Vertinje so skrb mejle na tau, naj se nika ta ne liči, naj se vsikši tau pujcka ponüca. Tašoga ipa so v velkom piskri küjale kapüsto, stera je te najbaukša, gda se friško mesau küja v njej.

Vsakši je rad biu, če so ma poslali na kaušto, tak žlata kak sausedge. Sklejco, v steroj so poslali zabadanjsko kapüsto pa pečeno mesau, se je nej šikalo prazno nazaj poslati. V njau so djali kusti falat krüja. S tejm so želejli, naj vert drugo leto takšne tüčne svinje ma, ka do mele tak kusti špejk, kak je kusti krü v sklejci.

L.R.H.

... DO MADŽARSKE

Po mnenju madžarske vlade je avstrijski zakon sporen

Avstrijski parlament je lani jeseni potrdil zakon, ki je začel veljati s 1. januarjem, s katerim se tujcem, zaposlenim v Avstriji, zniža otroški dodatek. Višina otroškega dodatka bo po novem prilagojena življenjskim stroškom države, iz katere so delavci in kjer živijo njihovi otroci. Ukrep velja za družine tujcev, kjer vsaj eden od staršev dela v Avstriji in plačuje prispevke. V Avstriji je zaposlenih največ tujcev iz Madžarske, Slovaške, Poljske, Romunije in Slovenije. Otroški dodatek za madžarske otroke bi se skoraj prepolovil, bil bi pa še zmeraj za skoraj 40 odstotkov višji, kot ga dobivajo zaposleni doma. Madžarska vlada meni – tako v izjavi ministrstva za notranje zadeve – da je avstrijski ukrep sporen, ni v skladu z unijskimi predpisi, zato madžarska vlada prosi avstrijsko, naj da pobudo za preklic spornega ukrepa.

Madžarska bo letos organizirala štiri svetovna prvenstva

Aprila bo v Budimpešti svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, ki ga bodo organizirali v prosrorih sejma Hungexpo, tekmovanja na bi si po televiziji ogledalo kaki 500 milijonov gledalcev. Stroši organizacije bodo znašali več kot 2 milijardi forintov. Avgusta bo svetovno prvenstvo v sabljanju, na katerem so lahko domači športniki veliko bolj uspešni kot v namiznem tenisu, kajti Emese Szász-Kovács in Áron Szilágyi – oba olimpijska zmagovalca v Rio – štejeta vsekakor med favorite. Kanuisti in kajakaši se bodo pomerili prav tako avgusta, le da ne v Budimpešti, temveč v Szegedu. V tej panogi se zlato odličje pričakuje od Danute Kozák, ki je že petkrat zmagala na olimpijskih igrah in štirinajstkrat na svetovnih prvenstvih. Vlada je namenila kakih 900 milijonov forintov organizaciji tega prvenstva. Na začetku septembra bo v Budimpešti svetovno prvenstvo v peterboju. Vlada je namenila temu dogodku 775 milijonov forintov podpore. V Budimpešti bo letos tudi veliko manjših športnih dogodkov, saj bo madžarsko glavno mesto leta 2019 evropska športna prestolnica.

POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA MURSKA SOBOTA

Vabimo Vas na obisk
POTUJOČE KNJIŽNICE

Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.
Brezplačno Vam nudimo izposojlo knjig, CD-jev in DVD-jev. Gradivo si lahko izposodite za 14 dni.

Vaš kraj bomo obiskali

**v ponedeljek, 7. in 21. januarja 2019,
v ponedeljek, 4. februarja,
v ponedeljek, 4. in 18. marca,
v ponedeljek, 1. in 15. aprila,
v ponedeljek, 13. in 27. maja in
v ponedeljek, 10. junija.**

ČAKAMO VAS

**na Gornjem Seniku od 8.30-9.30 ure,
v Šakalovcih od 9.45-10.05 ure,
v Števanovcih od 10.20-11.00 ure in
v Monoštru pri osnovni šoli od 11.15-11.45 in
pri hotelu Lipa od 11.50-12.20 ure.**

PET GENERACIJ PRI EDNOM STAULI

Velka sreča pa veseldje je tau, gda edna babica leko pobauža svojo prapravnuko (ükunoka), žau, tau samo malo lüstva leko zadobi. K tej srečni lidam se držijo tetica *Püšnrška Elza*, po možej Šulič z Gorenjoga Senika, steri do letos devetdeset lejt stari. Zdaj pri hčeri na Grbenščki živijo, gde se dostakrat ma zgoditi, ka pri ednom stauli nagnauk pet generacij sedi.

- Tetica Elza, na kratki bi nam malo pripovedjali od svojoga življenja?

»1929. leta sem se narauldila v Sakalovci, mati je iz Sakalauvec bila, oča pa iz Slovenske vesi. V tau družini smo štiri dekle bile, Juliška, Marija, Ana pa ge. Meli smo edno malo gazdijo pa na toj smo gazdūvali, meli smo krave pa dve svinje vsakšo

Margit pa ge, druge so vse tapomrle. Več lejt sem v ciglence (opekarna) odla pejški delat, tam je fesjt krepko trbelo delati. Na den več gezero cūglov sem prejšklala, tisto delo je nej za ženske bilau. Dapa delala sva s sestrov, z Juliškov v Budimpešti tō, v ednoj künji, zato ka te je še tū pri nas nej bilau tak dela.«

- Kama so se vaše sestre oženile?

»Anuška je v Magyarlaci bila, Juliška je šauštara mejla na Dolenjnom Seniki, Marija se pa v Avstrijo oženila kak ge, v najbola ušo mesto.«

- Zaka, nejste se dobro oženili?

»Bola zato, ka sem prišla tak

Avstrije, dja sem te že noseča bila z nastarejšov. Vsevkūp tri mlajše sem mejla, Jutko, Ančiko pa Jožina.«

Vkūper pet generacij

- Gde ste živeli z družinov, če ste že nazaj domau pri-

riki. Mauž je vsigdar malo slūžo, vsigdar smo bola tak posrmačkom živeli.«

- Gda so vaš mauž mrli?

»Sedemdesetsedmoga leta, augustuša je mrau, dobro se spomnim, ka te je vse tak eden za drugim prišlo. Mauž je v sanatoriuma biu pa torej je mrau, srejdō je hči Ančika rodila, v petek je pa bilau pokapanje. Zavolo tauga, ka mi je mauž mrau, sem krave odala, grūnt sem pa v arando dala. Potejn sva dosta lejt s sinaum Jožinom dva živela, dapa dosta sva na Grbenšček odla k hčeri Ančiki pomagat delat, v Varaši pri Jutki sem pa mlajše skrb mejla. Ge sem vsigdar rada delala,

- Kelko vnukov mate?

»Pet vnukov, deset pravnukov pa enga prapravnuka mam, tau je mena velko veseldje. Velka žalost je pa tau, ka je sin Joži leta 2013 mrau, od tistoga mau živem tū pri hčeri na Grebenščki. Tū me opravljata dve hčeri, Ančika, stera je tū doma, pa Jutka, stera vsikši keden me pogledne. Vse, ka si žalejm, mi kūpijo, napravijo, tak dobro mi je še vejn nikdar nej šlau kak zdaj, samo telko, ka sem stara gratala.«

- Ka najbola radi gejte?

»Grbanje rada beren pa rada je djem tō.«

- Ka delate cejli den?

»Sedim, ležim, gejm pa televizijo gledam.«

- Jutka, kak so že mati prajli, kak ti tak sestra se fejst brigata za mater, še tak si vzemeš čas za nji, ka ti

S čerkama na Judito in Ančko

S prapravnukom

leto. Moj oča je rano mrau, ge sem vejn samo edno leto stara bila, gda je on odišo. Že mlada sem dosta mogla delati, zato ka nej bilau pri rami moškoga, vsi mlajši smo dekle bile. Sledkar, gda se je mati še gnauk oženila, tam so se tō dve dekle narauldile, Irinka pa Margit. Nas je vsevkūper šest dekel bilau, zdaj sva že samo dve,

daleč kraj od rojstne vesi pa od Varaša, sé na Gorenji Senik. Istina, spomnim se, ka prvin z materdjov pejški sve v Avstrijo v Gilesdorf odle k sestri Mariji, tašoga reda cejli den sve na pauti bile.«

- Gda ste se oženili?

»Te, gda je revolucija bila, leta 1956, tak je bilau, ka mūva z možaum tū odideva pa te itak sva nazaj prišla iz

šli na Vogrsko?

»Tū na Gorenjom Seniki v Bekavaraši, paulak pri pošti-ji, naš mali ram še zdaj stoji tam nejdaleč kraj od pošti-je. Dja sem doma bila pa sem gazdūvala, mejla sem dve krave pa dve svinje, ranč tak kak moji stariške. Moj mauž je najprvin v Sárvári v cukrni fabriki delo, sledkar pa že tū v Varaši v kosavnoj fab-

dapa najbola rada sem zato grbanje brala. Bilau tak, ka sem na den petnajset, dvajsti kilomejtrov zopojdla v lasej. Vajn zato sem tak lejpa lejta zadobila, ka sem se vsigdar dosta gibala pa tak dosta sem odla za gobami. Ge sem svojim mlajšom vsigdar vse pomagala, ka se mogla pa ladala pa ranč tak vnukom tō.«

v Avstriji živeš, tau je zato nej malo delo.

»Vejš, tau je tak, ka človek vse tisto ljubezen, tau ka me je gorazranila, skrb mejla name, vse ka se od matere dobila, proba zdaj malo nazajzaslūžiti, kak ge tak moja sestra Ančka.«

Karči Holec

*Foto: K. Holec
in osební arhiv*

»... na sztári szlovenszki jezik obrnyeno ...« - 7.

»SLOVEN SLOVENSKI TAK NE POZABI«

Če gledamo gezik pa karakter starejše literature Slovencev na Vogrskom, ne kažeta dosta razložka. Donk pa moremo na pamet vzeti, ka so evangeličani ovaške knige pisali kak katoličani. Prva nadruknivana dela so dali lüterani, dosta njini pisatelov je napisalo vsefelé knige od

Franca Temli- na leta 1715 do smrti *Janoša Kardoša* leta 1875, te pa so gorenjali pa samo na nauvo druknivali starejša pisanja.

Katoličani se pokazejo kisnej, z *Miklošom Küzmičom*, depa samo tresti lejt po njegvoj smrti pride drügi veuki pisatel *Jožef Košič*, šteri dale pela *Küzmiča* delo, ne piše pa samo vörske knige.

Košič se je naraudo leta 1788 v Bogojini kak sin škonika, njegvo držinsko ime pa kaže na tau, ka je familija od indrik prišla. Nižišo gimnazijo je končo v Kőszegi, teologijo se je včiu v Somboteli, gde so ga posvetili leta 1811. Biu je kaplan v Böltinci, te pa je leta 1816 prišo za plebanoša na nauvo faro na Dolenjom Seniki. Od 1829 je služo na Gorenjom Seniki, gde je 1867. leta mrau.

Jožef Košič je dosta što pa brodo, največ od indašnji cajtov svojoga naroda. Na začetki je tomačo, ka so Slovenci med Mürov ino Rabov »Vandali«, šteri majo ovak slavske korenjé. (Tistoga ipa so na Vogrskom radi nūcali ime »Vandalus« za Slovence.) Sombotelski profesor *Lajos Bitnitz* pa je biu prau-

ti toma, pa ranč tak v reviji »Tudományos Gyűjtemény« napiso, ka so Košičovi rojaki Slovenci.

Sploj veuko znamenje má Jožefa Košiča madžarsko pisanje »A Magyar országi Vendus Tótköröl«. Dühovnik piše o imeni naroda, o njinoj numeri (kauli 40 gezero) pa vekši

Grob Jožefa Košiča na gorenjesenčarskom cintori

vesnic pa varašov; dojspiše vögledanje lidi, zdravljenje, iže, gesti, gvant pa vertivanje; guči od gezik, vöre, literature, šaul, šeg pa šatring. Madžarska etnologija drži tau za edno najbavkše pisanje v tisti cajtaj, je pa pri Slovencej tō prvo vekše delo o ljudskom življenji v ednoj krajini.

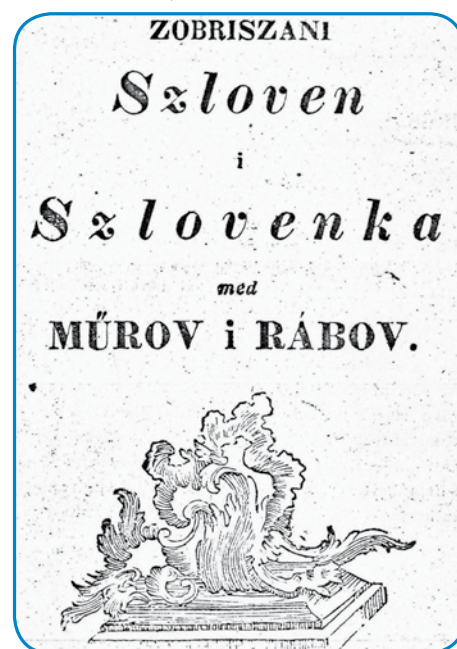
Jožef Košič je sto svoj narod s kem bole zdigniti v včenjej, tau pa s šaulami pa knjigami. Doj je obrno knige *Imrena Szalayna* »Krátki návuk vogrskoga jezika za začétnike«, v predgovori štere piše o potrebi pa hasnovitnosti včenjá madžarske rejči. Dau je idejo tō, ka bi za edno leto vōminili slovenske pa vogrske mlajše. Kak piše, »Sloven slovenski tak ne pozabi«, v svoji knjigaj pa je vōzbrodo dosta nauvi reči za gramatiko gezik a ranč tak.

Gorenjesenčarski plebanoš je pozno knjige z ov kraj Müre tō, med njimi »Blaže ino Nežica v nedelski šoli« mariborskoga pūšpeka *Antona Martina Slomška*. Zatok je napiso knige v svojoj rejči z imenom »Zobrisani Sloven i Slovenka med Mürov i Rabov«, v štere je prejkvzeu dosta vsega s Slomškovi knjig. Cuj pa je dau vnaugo dobri tanačov za domanjo lüstvo, v lejpom goričkom gezik vči svoje rojake, kak aj baudejo »zobrisani« - kulturnoga pa lejpoga ponašanja. Na konci knige má dosta šaulski, vüzemski pa sprévodni pesmi. Tak piše o ednom vrlom slovenskom škoniki: »Za školnika je eden mladi, čvrsti i jásní kak ribje okou, zvolení. Tōmi so Gospoud taki regulo povedali 'da školničke dužnosti naj ne zamüdi v pravom vrejmeni spuniti, - naj se ne borí prouti ravnitelství, ka nikomi od Adame i Eje máo rouže ne rodi; - nego naj bode fárnikom vučíteo i vodíteo z rejčom i djanjom ....«

Jožef Košič se je sploj brigo za zgodovino, štero znanje je sto prejkdati svojoma lüstvi tō. Tau svedočijo njegve knige »Zgodbe vogerskoga králestva«, v šteraj na kratki dojspiše pripovejst svoje domovine od začetka do njegvi dni. Tak piše o prihodi Madžarov med Karpate: »Tū so se oni na večfěle skoro same slovenske národe namerili, zšterimi so se nekaj z-dobrim spravili, nekaj so si jih pa nej nači kak z-krviprelejanjom položili; njihovo zemlo osvojili, po gorivzétji nezbroyenih slovenskih rejčih med svoje so svoj slóki jezik obogatili, šteri je lih vu psüvanji ino preklinjanji premožen bio; od lejpoh slovenskih žensk so lepše sine i čeri zadoubili ...«

Dosta vekše Košičovo delo so »Starine železnih ino salaških Slovencev«, štero je ostalo v rokopisi pa brezi začetka ino konca. Dühovnik *Franc Ivanocy* je knige rejšo s poda cerkve v Gradi na Goričkom, dugo pa so nej bili gvüšni, ka je je napiso Košič. Če bi leko nadruknivo té svoje knige, bi tau dosta znamenüvalo za Slovence: piso je o knezi Koclji, Cirili ino Metodi, o domanjoj krajini (»naši Slovenšini«), biu je kritičen do

zanimivo za bralca, šteri pozna krajino, domanji guč pa starejšo prekmursko literaturo. Senčarski plebanoš je biu prvi med pisatelji vogrski Slovencev, šteri je piso zvekšoga posvejtna dela, tau pa se je poznalo v njegovom žmanom geziku tō. Vō je mogo zbroditi dosta nauvi rejči, ka pa je eške bole glavno za nas: dosta je prejkldjemau z našoga porabskoga senčarskoga guča, najbolje v »Zobrisanom Sloveni«.

V svoji knjigaj za lejpō ponašanje Košič dojspiše regule za šaulare tō

Košič je vōdavo vörske knige tō, med njimi delo »Križna paut na XIV štácie ali postojališča razdeljena«, v šterom pa so svete pesmi zvekšoga prejkvzete z Mikloša Küzmiča »Molitveni knjig«. Slovenski dühovnik je piso verše tō, za tau vejmo iz ednoga pisma, ka sta prej z ednim drüгим plebanošom tekmovala

Madžarov. Veuka vřednost knjig je tau, ka je Košič dosta znanja zbrou o mejstaj pa dogodkaj. O spaudnjepanonskom knezi Pribini tak piše: »Privini či gli lejpe starosti se je nej vnoužalo tüdi svoje med Mürov i Rabov stanüvajoče Slovene obiskati, on je na diko božo, i na Slovencev v-miri obderžanje goripostavo Cérkev v-Buzinci, v-Lendavi. Nagovárjao, spobodjávo breščece z-vinskim terstjom obrodovititi, prekopati smerdéče mlake, doli sekati logé i njé vöskerčiti, da so nastále njive i trávniki ...«

Zavolo njegovoga lejpoga štiluša je štenjé živo pa sploj

v obračanjí pesmi.

Jožef Košič se je s svojimi znanstvenimi deli za lüstvo sploj zdigno nad starejša naša pisatele, istina pa je, ka so njegve knige nej prišle med prausne lidi. Visiko ga cejnimo zavolo njegovoga pisanja o ljudskom življenji vogrski Slovencev. Za nas, Porabske Slovence pa je eške posaba lübi, vej je pa biu dolenje- pa gorenjesenčarski plebanoš. Mlajši z vekše porabske dvojezične osnovne šaule eške gnesnedén na vsakšo vsisvecovo svejče vužigajo na gorenjesenčarskom cintori v spomin dühovnika, po šterom je njina šaula ime dobila.

-dm-

ČEBELE V SLOVENSKI KULTURI - ČEBELE V PORABJU

Po končanem tamburaškem koncertu ob prazniku svetih Treh kraljev smo lahko v števnanovskem kulturnem domu pozdravili posebni gostji iz Ljubljane, ki sta 5. januarja v Porabju - prvič nasploh - predstavili novo knjižno izdajo *Slovenske matice* z naslovom »Čebela na cvetu in v svetu«. Preden bi besedo predala avtorici monografije prof. ddr. Mariji Stanonik, je glavna tajnica in urednica najstarejše slovenske kulturne in znanstvene ustanove dr. Ignacija Fridl Jarč poudarila, da praznuje Slovenska matica letos 4. februarja 155. obletnico svoje ustanovitve. V tistih časih so se kranjski izobraženci zavedali, da bo slovenski jezik obstal le, če se bodo pisale knjige v slovenščini in se bo razvijala slovenska znanost. Poslanstvo ustanove pa še dandanes ostaja: povezovati vse Slovence, ne glede na to, v kateri deželi prebivajo.

Predstavnica Slovenske matice je nato izredno članico Slovenske akademije znanosti in umetnosti Marijo Stanonik predstavila kot slavistko in etnologinjo, ki je med drugim urejala tudi zbirko »Glasovi«. V sklopu le-te je v 51 knjigah doslej izšlo nad 20 tisoč slovenskih folklornih in spominskih pripovedi, tako tudi porabske pravlјice zbiratelja *Karela Krajcarja* (»Kralič pa Lejpa Vida«).

Avtorica obsežne monografije o čebelarstvu je izrazila veselje nad tem, da je tudi sama med naročniki tednika Porabje, ki ga z zanimanjem prebira. Še posebej jo veselijo članki v domačem narečju, ki je »zaklad v ustih« in ga je nujno potrebno ohraniti. Marija Stanonik je večkrat obiskala oba Senika še v najtrših časih železne zaveze, največji vtis nanjo pa so naredila žitna polja in imenitne dobrote porabske kuhinje. Gradivo za obsežno publikacijo »Čebela na cvetu in v svetu« je Marija Stanonik zbirala več

desetletij. »Čisto na začetku je bil vzrok ta, da je bil moj sosed čebelar in me je prosil še kot srednješolko, da bi postala tajnica Čebelarke družine v svojem rojstnem

umetnosti, ali publikacija Kranjska čbelica. Kmetijsko-rokodelske novice so imele emblem s panjem, to pomeni, da je tudi Janez Bleiweis kot urednik dokazoval po-

ddr. Marija Stanonik in dr. Ignacija Fridl Jarč sta knjigo predstavili najprej v Porabju

kraju Žireh. Takrat ni bilo še ljudi kot danes, ko vsi znaajo tipkati na računalnike. Pisala sem na pisalni stroj in njemu je to bilo zelo dobrodošlo, ker sam pač tega ni obvladal. To so bila moja

men čebelarke panoge,« je nanizala Marija Stanonik. Bogati čebelarski strokovni in poljudno strokovni literaturi se tokrat pridružuje monografija o vlogi čebele v kulturi nasploh in še posebej v sloven-

Avtorica je v publikacijo vključila tudi porabskega čebelarja

prva srečanja s čebelarji,« nam je v kasnejšem pogovoru zaupala slovenska znanstvenica. Ob 90-letnici omenjenega društva je sogovornica leta 1995 najprej izdala drobno knjižico o zgodovini žirovskega čebelarstva in med delom ugotovila, kako tesno je čebela povezana s slovensko kulturo. »Veliko naših slovenskih ustanov ima stik s čebelami: Slovenska matica in Slovenska akademija znanosti in

ski besedni umetnosti. »Sama nisem čbelarka, zato je bilo moje prvo poslanstvo, da poudarim čebelo v slovenski kulturi, slovenski književnosti, slovenski slovstveni folklori, skratka v naši dediščini. Nisem pa zatajila niti naravoslovnega vidika, na primer kako se je v naših krajih čebelarstvo razvijalo,« je pripovedovala avtorica knjige in z nasmeškom dodala: »Zame je bilo veliko preseenečenje, da ne živijo čebele

samo v združbah, ampak da so tudi vrste, ki samostojno živijo. Še veliko drugih novosti sem izvedela ob pripravi te knjige.«

Slovinci smo s čebelami močno povezani, čeprav se tega danes mogoče manj zavedamo, poudarja akademikinja. »V Valvasorjevem času je bilo čebelarstvo ena najbolj pridobitnih panog. Sam piše, kako so kmetje s Kranjske vozili medico in druge čebelje izdelke v nemške dežele, in si s tem opomogli. Cesarica Marija Terezija si je zelo prizadevala za razvoj gospodarstva in pospeševanje čebelarstva. Prav na tej podlagi je postal Anton Janša svetovno znan čebelar,« je objasnila Marija Stanonik in izrazila veliko veselje nad tem, da je na pobudo Republike Slovenije 20. maj (rojstni dan prej omenjenega slovenskega pionirja sodobnega čebelarstva) postal »svetovni dan čebel«.

Avtorica monografije je še izpostavila, da so o čebeli pisali skoraj vsi vidni slovenski pesniki in pisatelji (v knjigi najdemo znatno število odlomkov), pa tudi ljudski ustvarjalci kot na primer kmetica, čbelarka in pesnica Ančka Šumenjak iz Slovenskih goric.

Slovenska akademikinja je poudarila, da je izid knjige pri Slovenski matici simboličen: kakor je matica mati čebeljega panya, tako je Slovenska matica mati slovenske kulture. Ustanova posveča posebno skrb Slovincem v zamejstvu, tako tudi rojakom v Porabju. Marija Stanonik je v svojo monografijo o čebelarstvu tako namenoma vključila tudi čebelarja iz Števanovcev Lacija Kovača ter porabsko ljudsko pripoved o Kristusu, svetem Petru in čebelah. (Na predstavitvi v domači vasi je bil prisoten tudi čebelar Kovač, ki je po kratkem pripovedovanju o začetkih svojega delovanja od avtorice prejel izvod knjižne

publikacije.)

»Že od malih nog si zelo želim Slovence povezovati. Sama sem že kot otrok močno trpela, kako smo Slovenci še danes razcepljeni v več držav. Sto knjigo sem dobila lepo priložnost, da Slovence med seboj povežem, zato sem skušala pokriti čebelarstvo v vseh zamejskih pokrajinah,« je pripovedovala Marija Stanonik, ki pa je posegla tudi čez oceane. »Preko Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sem prišla do slovenskih ambasad. Zainteresirani slovenski čbelarji z vsega sveta so se oglašali po elektronski pošti in pošiljali fotografije, pisma. Nastala je lepa zbirka doživetij.«

Avtorica si je želela v monografiji zajeti čim novejša fotografije. »Da so s terena, da niso bile že nekajkrat objavljene. Vsega skupaj sem pridobila čez 400 fotografij in upam, da bo na Svetovnem slovenskem kongresu pripravljena digitalna razstava.« V svojo knjigo je lahko akademikinja vključila le nekaj nad sto posnetkov, je pa navezala dragocena prijateljstva med drugimi s slovenskimi čebelarji v Avstraliji, Kanadi, ZDA in Argentini.

Naj zaključimo z besedami, s katerimi je tudi Marija Stanonik zaključila svojo monografijo: »Povod za to knjigo je bila moja romantična predstava o čebelarstvu kot 'poeziji kmetijstva' in se končuje s trpkim spoznanjem, da je ta era že zdavnaj mimo. Slovensko čebelarstvo zahteva danes trezno, preudarno gospodarsko politiko, da bo moglo tekmovati s svetovnimi izzivi. Predvsem pa čebele potrebujejo cvetje, da bodo lahko preživele. In mi z njimi!«

(Slika na prvi strani: Obsežna monografija o čebeli v slovenski kulturi)

-dm-

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

PETEK, 18.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Alen Ožbolt in Arjan Pregl, dokumentarna serija, 11.40 Slovenski magazin, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.25 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.25 Vse o Rozi, risanka, 16.35 Mili in Moli, risanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Osvežilna fronta: Kletvice, 17.55 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.05 Rija in Krokodil, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Koncert ansambla Spev 2018, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Voajer, angleški film, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info kanal

PETEK, 18.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 8.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija (M) - smuk, 11.45 Slastna kuhinja: Polnjeni jajčevci, 12.00 Dobro jutro, 13.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija (M) - slalom, 14.50 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 15.45 Priluhnimno tišini, 16.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.55 Circom Regional: Zlata starost, koprodukcijska magazinska oddaja, 17.50 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.40 Male sive celice: OŠ Rada Robiča Limbuš in OŠ Domžale, 19.20 Videotrak, 20.00 Doktorica Fosterjeva (I.), britanska nadaljevanka, 20.55 Mož z imenom Ove, švedski fim, 22.50 Televizijski klub: Umori po domače, 23.45 Videotrak, 0.20 Zabavni kanal, 6.25 Videotrak

SOBOTA, 19.01.2019, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.05 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 10.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Iztok Mrakar, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.05 Koncert ansambla Spev 2018, 15.55 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.30 Circom Regional: Mlečna pot, koprodukcijska magazinska oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip: Pogovor z dr. Gregorjem Lesjakom, 17.35 Alpe-Donava-Jadran, 18.00 Ozare, 18.10 Kuharija na kubik: Breza in fižol, kuharska oddaja, 18.35 Reaktivčki: Jezero Titikaka, Južna Amerika, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Bob leta 2018, prenos iz SNG Maribor, 21.30 Prevara (IV.), ameriška nadaljevanka, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.05 Ženska v kletki, koprodukcijski film, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.00 Info kanal

SOBOTA, 19.01.2019, II. spored TVS

7.00 Najboljše jutro, 8.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), ekipna tekma, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 11.30 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 13.45 Deskanje na snegu - svetovni pokal, 15.20 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek, sprint, 16.05 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), ekipna tekma, 18.00 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 19.25 Videotrak, 20.00 Marion - 13 let za vedno, francoski film, 21.35 Zvezdana: Emocionalne rane, 22.20 Koncert skupine Manouche, Stisn Se K men, 23.40 Videotrak, 0.10 Neizpričane zgodbe, dokumentarna športna nanizanka, 0.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 1.45 Zabavni kanal, 6.15 Videotrak

NEDELJA, 20.01.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelji: Tomova ljubezenska pesem, risanka, 10.10 Kozmo: Akcija!, belgijska otroška nanizanka, 10.50 Med valovi, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Koncert ansambla Spev 2018, 15.20 Takšna pač je, nemško-ameriški

film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Iskanje v megli, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 20.30 Intervju, 21.15 Poročila, Šport, Vreme, 21.45 Zelena laž, avstrijska dokumentarna oddaja, 23.15 Dyad 1929, avstralski balet, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.15 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.10 Info kanal

NEDELJA, 20.01.2019, II. spored TVS

6.50 Duhovni utrip: Pogovor z dr. Gregorjem Lesjakom, 7.05 Glasbena matineja, 7.30 Slastna kuhinja, 7.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 11.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 12.15 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 13.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.35 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 15.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 17.50 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 19.05 Pesem iz oblakov, kratki dokumentarni film iz Slovenije, 19.20 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zgodba o Bogu II.: Dokaz o obstoju Boga, ameriška dokumentarna serija, 20.50 Baletni plesalec, Sergej Polunin, koprodukcijski baletni film, 22.15 Nesmrtni, oddaja o športnih velikani, 22.45 Zvezdana: Emocionalne rane, 23.25 Vikend paket, 0.40 Videotrak, 1.10 Neizpričane zgodbe, dokumentarna športna nanizanka, 1.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 2.45 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

PONEDELJEK, 21.01.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Emerik Bernard in Sergej Kapus, dokumentarna serija, 11.45 Obzorja duha: Dobra politika v medijih, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Panoptikum: Pesimistična prihodnost?, 14.40 S-prehodi, 15.10 Dober dan, Koroška, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 V svojem ritmu: Jaja Boyz: Bajta 23, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Govoreči Tom in prijatelji: Angelčina skrivnost, risanka, 18.05 Bacek Jon: Huišanje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Pisave: Dušan Merc, sodobna madžarska poezija, 23.30 Glasbeni večer, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Info kanal

PONEDELJEK, 21.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja, 11.10 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.35 Meje mojega jezika so meje mojega sveta, dokumentarni film, 16.45 Prava ideja: Mlekarna Krepko, 17.15 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 18.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 19.00 Studio kriškraš: Trobila in trobci, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Svetovni popotnik: Vodnik po mestu: Mumbai, 20.55 Smodnik, britanska nadaljevanka, 22.00 Mustang, koprodukcijski film, 23.40 Nad mestom se dani, kratki igrani film AGRFT, 0.05 Videotrak, 0.40 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 22.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, produkcija TV Koper, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Herman Gvardjančič in Žarko Vrezec, dokumentarna serija, 11.45 Pisave: Dušan Merc, sodobna madžarska poezija, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.45 Duhovni utrip: Pogovor z dr. Gregorjem Lesjakom, 15.30 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Zvenki: Mehurček, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Skupna od-ločitev, danska nadaljevanka, 20.55 Svet po meri Ši Džinpinga, francoska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport,

OD 18. JANUARJA DO 24. JANUARJA

TOREK, 22.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja: Juha po navdihu ribollite, 11.10 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, produkcija TV Koper, 14.55 Alpe-Donava-Jadran, 15.25 Charlatan Magnifique, dokumentarni film o Magnificu, 16.30 Koncert ansambla Spev 2018, 17.55 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.45 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.15 Videotrak, 20.00 Ljubezen in spolnost v Indiji, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Prava ideja, 21.35 Lov (III.), britanska nadaljevanka, 22.40 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 23.30 Kaj govoriš? = So vakeres?, 23.45 Videotrak, 0.30 Zabavni kanal, 5.15 Videotrak

SREDA, 23.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Zmago Jeraj in Andrej Brumen Čop, dokumentarna serija, 11.45 Koda, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.35 Osmi dan, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zapeljevanje pogleda: Gustav Gnamuš in Ksenija Čerče, dokumentarna serija, 17.55 # Tu EU, 18.00 Trobka in Skok: Žgečkanje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Kavarniška gospoda, ameriški film, 21.35 Koza je preživela, kratki igrani film AGRFT, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Sveto in svet, 23.50 Zapeljevanje pogleda: Gustav Gnamuš in Ksenija Čerče, dokumentarna serija, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.45 Info kanal H

SREDA, 23.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 9.55 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 11.00 Slastna kuhinja: Rižota s školjkami, 11.10 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.30 Peš ob Nilu, potopisna serija, 16.35 Vikend paket, 17.55 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.50 Ribič Pepe: O lažeh, mozaična oddaja za otroke, 19.10 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Moje mnenje, 20.55 Umetnostno drsanje - evropsko prvenstvo, 23.00 Češko stoletje: 1941 - Krogla za Heydricha, češka nadaljevanka, 0.20 Videotrak, 0.55 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 24.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, produkcija TV Maribor, 11.15 Zapeljevanje pogleda, dokumentarna serija, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.40 Slovenci v Italiji, 15.10 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 16.10 Otroški program: Op! 16.10 Timi gre: Kdo bo zmagal?, risanka, 16.30 Studio kriškraš: Trobila in trobci, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Makroregije - Jadransko-jonska: Jadranski ribiči, 18.00 Balončkovo: Kolcanje, risanka, 18.10 Mišo in Robi: Ples, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Smodnik, britanska nadaljevanka, 0.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info kanal

ČETRTEK, 24.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja: Hačapuri, 11.10 Dobro jutro, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.40 Dober dan, produkcija TV Maribor, 17.05 Peš ob Nilu, potopisna serija, 18.00 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.55 Firbcologi, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Prerokba Jupikov, francosko-ameriška dokumentarna oddaja, 20.55 Umetnostno drsanje - evropsko prvenstvo, 23.00 Slovenska jazz scena: Zlatko Kaučič Kombo z gosti, 23.45 Videotrak, 0.20 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

Radi požete?

Bi se radi naučili peti?

Bi se svoj glas naučili imeti radi?

In bi se s svojim znanjem na koncu predstavili?

Vabimo vse osnovnošolce, ki bi se radi učili peti. Za vse zainteresirane organiziramo pevski krožek kot zunajšolsko dejavnost.

Vaje bi potekale tedensko, v popoldanskih urah v kulturnem domu na Gornjem Seniku.

Skupino bo vodila profesorica glasbe iz Slovenije.

Če vas zanima, prosimo, da se javite do 18. februarja 2019 na naslednjih e-naslovih:

- biserka.bajzek@gmail.com
- nikoletta.vajda@gmail.com

Zveza Slovencev na Madžarskem

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira

NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE.

Tečaj bo marca, aprila in maja 2019,
enkrat tedensko po 2 uri
(v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 8. februar 2019

Prijavite se lahko po telefonu: **94/380-208**

ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAM

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít

HALADÓK részére.

2019. március–április–május hónapokban,
heti 1 alkalommal 2 óra
(az esti órákban).

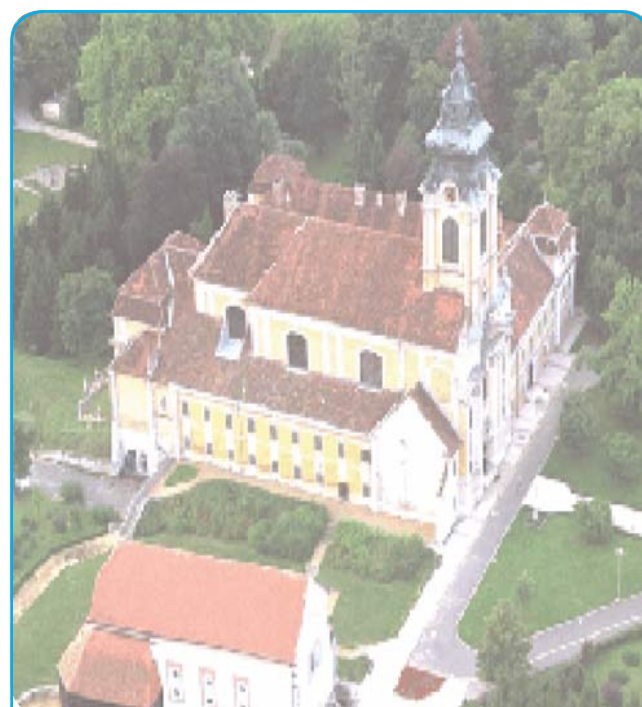
A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: 2019. február 8.

Jelentkezni lehet a **94/380-208**-as telefonszámon

vagy a következő email címen:

biserka.bajzek@gmail.com

**Naslednja slovenska maša
v monoštrski baročni cerkvi**

bo 20. januarja.

**Božja služba se bo
začela ob 16.30 uri.**

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUBB